

Walka o F136

#Lotnictwo wojskowe #Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 17 września 2009

W ciągu najbliższych tygodni amerykańscy parlamentarzyści zdecydują o losach silnika F136, rozwijanego przez GE i Rolls-Royce, jako alternatywy dla F135 Pratt & Whitney w programie wielozadaniowego F-35. Gra toczy się o rynek wartości 100 mld USD.

F136 wywodzi się z silnika General Electric YF120, który przegrał z F119 Pratt & Whitney.

Program rozwoju F-35 zanotował już duże opóźnienia oraz znacznie przekroczył zakładane początkowo koszty (zobacz np.: [Oficjalnie o cenie F-35](#)). Dotyczy to również silników F135, których budżet rozwoju został przekroczony już o ponad 1,9 mld USD. Wzrosła również szacowana cena jednostkowa egz. seryjnych.

Z drugiej jednak strony, w dobie obecnych poszukiwań oszczędności budżetowych, Pentagon podjął decyzje o rezygnacji z finansowania alternatywnego silnika F136, który za kilka lat miał konkutować z produktem Pratt & Whitney, w przetargach na kolejne partie dostaw Lightningów II różnych wersji. Ma to zmniejszyć koszty programu F-35 o parę mld USD. Dodać przy tym należy, że za rezygnacją z budowy F136 była również administracja prezydenta Busha. Program był jednak podtrzymywany przez parlamentarzystów.

Obecnie trwają ostateczne prace nad projektem budżetu resortu obrony na 2010. Zgodnie z przedłożeniem rządu, nie było w nim kwot na F136. Pojawiły się za sprawą starań członków kongresu i izby reprezentantów, związanych z zakładami GE i amerykańskich filii Rolls-Royce`a. Sprawa nie jest jednak ostatecznie przesądzona i walka o utrzymanie programu wchodzi w decydującą fazę.

1 września GE i R&R przedstawiły Pentagonowi i biuru F-35 propozycję dostawy pierwszych ok. 100 silników na podstawie kontraktu o ustalonej cenie (dotychczasowy rozwój obu konkurencyjnych konstrukcji odbywa się na zasadzie finansowania otwartego, *cost-plus*). Ma to doprowadzić do zwiększenia dyscypliny finansowej dostawców.

Zwiększyła się również aktywność parlamentarzystów. Część z nich twierdzi, że F135 jest konstrukcją na tyle udaną, że nie ma potrzeby rozwoju silnika alternatywnego. Argumenty pozostałych przypomniał 14 września listem do członków komisji wojskowych republikanin, Neil Abercrombie.

Stwierdził on, że konkurencja jest podstawą uzyskania lepszych parametrów oraz cen. W przypadku samolotów F-16, współzawodnictwo producentów doprowadziło do

przynajmniej 20-procentowego obniżenia ceny jednostkowej silników. Zauważył, że przy dostawach dla 5-6 tys. maszyn, wartość systemów napędowych wyniesie ok. 100 mld USD, co wręcz wymaga dywersyfikacji dostaw.

Neil Abercrombie sprzeciwił się również twierdzeniom o dojrzałości technicznej F135. Zauważył, że do tej pory prototypy Lightningów II wylatały dopiero ok. 140 h, notując 3 usterki silników, w tym ostatnią - w piątek.

Kształt przyszłorocznego budżetu Pentagonu zostanie określony w ciągu najbliższych kilku tygodni.

F136 wywodzi się z silnika General Electric YF120, który przegrał z F119 Pratt & Whitney, w konkursie na napęd dla F-22A Raptor. GE oraz R&R chcą zachować jednak szanse na rywalizację o wiele liczniejsze zamówienia, związane z F-35 / Zdjęcie: jsf.mil

Program rozwoju F-35 zanotował już duże opóźnienia oraz znacznie przekroczył zakładane początkowo koszty (zobacz np.: [Oficjalnie o cenie F-35](#)). Dotyczy to również silników F135, których budżet rozwoju został przekroczony już o ponad 1,9 mld USD. Wzrosła również szacowana cena jednostkowa egz. seryjnych.

Z drugiej jednak strony, w dobie obecnych poszukiwań oszczędności budżetowych, Pentagon podjął decyzje o rezygnacji z finansowania alternatywnego silnika F136, który za kilka lat miał konkurować z produktem Pratt & Whitney, w przetargach na kolejne partie dostaw Lightningów II różnych wersji. Ma to zmniejszyć koszty programu F-35 o parę mld USD. Dodać przy tym należy, że za rezygnacją z budowy F136 była również administracja prezydenta Busha. Program był jednak podtrzymywany przez parlamentarzystów.

Obecnie trwają ostateczne prace nad projektem budżetu resortu obrony na 2010. Zgodnie z przedłożeniem rządu, nie było w nim kwot na F136. Pojawiły się za sprawą starań członków kongresu i izby reprezentantów, związanych z zakładami GE i amerykańskich filii Rolls-Royce`a. Sprawa nie jest jednak ostatecznie przesądzona i walka o utrzymanie programu wchodzi w decydującą fazę.

1 września GE i R&R przedstawiły Pentagonowi i biuru F-35 propozycję dostawy pierwszych ok. 100 silników na podstawie kontraktu o ustalonej cenie (dotychczasowy rozwój obu konkurencyjnych konstrukcji odbywa się na zasadzie finansowania otwartego, *cost-plus*). Ma to doprowadzić do zwiększenia dyscypliny finansowej dostawców.

Zwiększyła się również aktywność parlamentarzystów. Część z nich twierdzi, że F135 jest konstrukcją na tyle udaną, że nie ma potrzeby rozwoju silnika alternatywnego. Argumenty pozostałych przypomniał 14 września listem do członków komisji wojskowych republikanin, Neil Abercrombie.

Stwierdził on, że konkurencja jest podstawą uzyskania lepszych parametrów oraz cen. W przypadku samolotów F-16, współzawodnictwo producentów doprowadziło do przynajmniej 20-procentowego obniżenia ceny jednostkowej silników. Zauważył, że przy dostawach dla 5-6 tys. maszyn, wartość systemów napędowych wyniesie ok. 100 mld USD, co wręcz wymaga dywersyfikacji dostaw.

Neil Abercrombie sprzeciwił się również twierdzeniom o dojrzałości technicznej F135. Zauważył, że do tej pory prototypy Lightningów II wylatały dopiero ok. 140 h, notując 3 usterki silników, w tym ostatnią - w piątek.

Kształt przyszłorocznego budżetu Pentagonu zostanie określony w ciągu najbliższych kilku tygodni.

Powiązane wiadomości

[Walka o F136 \(2009-09-17\)](#)

[Oficjalnie o cenie F-35 \(2009-01-19\)](#)

[F-35: drogo, głośno, ciasno \(2008-10-30\)](#)

[Izrael chce 75 egz. F-35 \(2008-10-01\)](#)

[Samounicestwienie USAF? \(2008-10-17\)](#)

[Norwegia wybiera F-35 \(2008-11-21\)](#)

[Izrael chce 75 egz. F-35 \(2008-10-01\)](#)

[Droższy F-35? \(2008-12-01\)](#)

[Holenderski rząd chce F-35 \(2008-12-19\)](#)

[Norwegia wybiera F-35 \(2008-11-21\)](#)